Sosiaali- ja terveysvaliokunta

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAEIKSI TARTUNTATAUTILAIN VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA JA LIIKENTEEN PALVELUISTA ANNETUN LAIN VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA (HE 226/2021 vp)

Kansaneläkelaitos (jatkossa Kela) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä. Kela pitää esitystä yleisellä tasolla kannatettavana. Kelan näkemyksenä on, että nyt esitetty sääntely täsmentää EU-koronapassin kansallista käyttöä koskevaa lainsäädäntöä.

Kela pitää perusteltuna ja kannatettavana, että EU-koronatodistuksen myöntämisestä ulkomailla rokotetuille säädetään erikseen ja että tämä tehtävä osoitetaan nimetylle viranomaiselle eli kunnille ja kuntayhtymille. Tältä osin esitys selkiyttää kyseessä olevien henkilöiden asemaa.

EU-koronapassia koskevan kansalaisviestinnän näkökulmasta on kuitenkin huomionarvoista, että nyt esitetty sääntely koronapassin myöntämisestä koskee vain henkilöitä, joilla on kotikunta Suomessa tai muutoin kotikuntaan verrannollinen oikeus terveyspalveluihin. Muille henkilöille koronapassin myöntäminen on ehdollista. Myös muilla henkilöillä, kuten turisteilla sekä Suomen kansalaisilla, joilla on pysyvä asuinpaikka muualla, saattaa olla tarve saada EU-koronapassi muualla annetusta täydestä rokotussarjasta. Tältä osin esitys ei ratkaise näiden henkilöiden asemaa. Asiassa tulisikin arvioida, onko tähän liittyen kyseisestä vastuuta mahdollisuutta säätää jonkin nimetyn viranomaisen tai muun tahon velvollisuudeksi. Näin on etenkin, jos EU-koronapassin käyttö jatkuu ajallisesti pitkään. Täyden rokotussarjan saaneille turisteille EU:n koronatodistuksen myöntäminen esim. maahan tulon yhteydessä säästäisi testaukseen tarvittavia resursseja. Nyt esitetyn mukaisesti EU:n koronatodistuksen viitekehyksen ulkopuolelta tulevat turistit voivat saada EU:n koronatodistuksen vain käymällä Suomessa testissä 72 tunnin välein. Testausresurssit (sekä yksityinen että julkinen) olisi tärkeämpää kohdentaa muihin käyttötarkoituksiin kuin jo rokotettujen turistien jatkuvaan testaamiseen.

Koronatodistusten ja koronapassin käytön ohjaamiseen liittyvät vastuut kansalaisten ohjaamisessa ja neuvonnassa ovat edelleen epäselvät eikä lakiesityksessä ole tähän esitetty täsmennystä. Kansalaiset kaipaavat selkeää viestintää, ohjeistusta ja neuvontaa maahantuloon ja EU-koronapassin kansalliseen käyttöön liittyvistä vaatimuksista. Kelan asiakaspalvelussa käsitellään tällä hetkellä n. 700 kansalaisten yhteydenottoa viikoittain koronatodistuksiin ja -passiin liittyen. Kela tukee jatkossakin kansalaisia koronatodistusten saamisessa Omakanta-palvelusta, mutta vastuiden täsmentäminen helpottaisi asiakkaiden ohjaamista oikeaan palvelukanavaan ja sujuvoittaisi sekä tehostaisi palveluprosesseja.

Esityksen vaikutusten kannalta tulee lisäksi ottaa huomioon, ettei esityksessä ole huomioitu riittävästi EU-koronapassin kansalaisneuvonnan rahoitusta. Kela pitää tärkeänä, että

KANSANELÄKELAITOS
PL 450, 00056 KELA
Puhelin 020 634 11
etunimi.sukunimi@kela.fi

FOLKPENSIONSANSTALTEN
PB 450, 00056 KELA
Telefon 020 634 11
fornamn.efternamn@kela.fi

kansalaisneuvonnalle turvataan riittävä rahoitus, kun nyt esityksellä jatketaan kyseessä olevien säännösten voimassaoloaikaa.

Muilta osin Kelalla ei ole lausuttavaa hallituksen esityksessä esitystä.

Marina Lindgren
Tietopalvelujohtaja

Mia Mustonen
Kehittämisen asiantuntija

KANSANELÄKELAITOS
PL 450, 00056 KELA
Puhelin 020 634 11
etunimi.sukunimi@kela.fi

FOLKPENSIONSANSTALTEN
PB 450, 00056 KELA
Telefon 020 634 11
fornamn.efternamn@kela.fi